

1660; però sens dubte, continuà tenint el mateix nom antic; 1097: «castro de Lavancia, afr. Or. te. de Momachastro, Mer.: Alantorn, --- Mediano --- Sept. terminos de Montado, sive de Comedols» [Comiols]. (lleg. a l'Arx. de Solsona).

ETIM. Segur que deu ser un dels nombrosos noms d'antics castells, formats amb MONT- i un NP, que en majoria, contenen un NP germànic; sembla bastant clar que ací tracti del nom tan corrent OTO, OTON (Först. 186). També usual entre nosaltres: en docs. catalans trobem *Odo* a. 962 (Mas, *N.H.Bna.* iv, 90) i *Odone* (a. 970, ib. 63) Hi hagué, doncs, dissimilació de la vocal: alternativament *o-ó* > *a-ó* (1097, 1660, 1786), o bé *o-ó* > *e-ó* (*Nom. A.P.F.*).

Hi ha un parònim, inconnex i d'etim. diferent: *Montdonyen* el Vallespir que estudiem en art. a part.

MONTAGUILAR

En els afores de Bna. i Badalona, format amb *Aguil·lar*, deriv. d'*àguila*; generalment *Montigalar* amb metàtesi ja molt antiga: 1271, en les *Ordinacions dels Corredors* de Bna. (estudiades en *EntreDL* 1, 154 ss., amb edició parcial) es disposa que se'ls ha de pagar el viatge si és més enllà del límit Sants - *Montigalar* - Lo Clot. Com ja he dit en el vol. II, 23b48-51.

MONTAGUT

El *Montagut*, antic nom de Puig-l'Agulla (Osona); *Montagut* (*Monte agudo*), NL antic (a. 1039) del terme de Terrassa (*BABL* VII, 493); *Montagut*, gran masia del municipi de Queixans (Baixa Cerdanya), a l'esquerra del Segre; *Montagut*, veïnat del mun. de Novelda; *El Montagut*, muntanya (1078 m. alt.) del municipi de la Torre de les Maçanes (Alacantí); *Montagut*, partida del terme de Xixona; *Montagut*, a la Nucia (Marina Val.) (xxxv, 11.24); *Montagut*, cim de 2151 m. alt. de la línia de la cresta que separa la Vall d'Aran de Comenge.

Sempre nom de muntanya. Des d'aquest valor pasà a designar poblats i altres llocs.

MONTAGUT de *Fluvià*, poble amb mun., a la Garrotxa, a la vora esq. del Fluvià. El turó de Montagut (597 m. alt.) és a ponent del poble.

Pron. Mod.: muntəgút, oït allí per Casacuberta (c. 1920).

Doc. Ant.: 966, 1019: Monteacuto (Alsius, *Nomenclator*, 84; Balari, *Origenes*, 65).

Palau de Montagut, antic nom del municipi de Sant Jaume de Llierca (Garrotxa). Pren nom del precedent, que pertany a la seva parròquia.

Doc. Ant.: 1359: Veynat de Palau, pquia. de Montagut (*CoDoACA* XII, 106); 1379; *Palacio de*

Monteacuto (Monsalvatje, *Col. Diplom.* xvii, 109).

Montagut, antic poble del municipi de Querol (Alt Cp. Tarr.), al vessant septentrional del puig de *Montagut* (962 m. alt.).

5 *Pron. Mod.: muntəgút*, oït a Santes Creus per Casac. (1920).

Doc. Ant.: 968: Monteacuto (*Cart. St. Cugat* 1, 147); 1154: *Monte acuto* (Kehr, *Papsturk.*, 338); 1168: *Montis acuti* (Miret, *TempIH*, 321); 1193: *castrum de Mundo Acut* (*Cart. St. Cugat* III, 330); 1359: *Muntagut* (*CoDoACA* XII, 32).

Montagut, llogaret del municipi d'Alcarràs (Segrià).

Pron. Mod.: montagút, oït a Alfarràs i Torrelameu, i *montaüt*, a Algerri per Casac (1920).

15 *Doc. Ant.: 1149: Monte accuto* (*GGC*, 129); 1172: *Monte acuto* (Kehr, *Papsurk.*, 450); 1359: *Montagut* (*CoDoACA* XII, 21).

La Montagut, séquia de Daimús (Assafor) (xxxiii, 11.18).

20 Diminutiu: *Montagudell*, NL antic del terme de Vimbodí (Conca de Barberà) documentat l'any 1199: *Monte Acutello* (*Cart. Poblet*, 54). J.F.C.

Montal V. Mo- (misc. àr.)

MONTALBÀ

Nom de diverses localitats:

30 (a) Poble del Vallespir, situat a la dreta del Tec, a la vall del riu de Montdony, en un coster del roc de Montdony (o de Salvador), on es troba el *castell de Montalbà*, en ruïnes; municipi antic, recentment anexas al dels Banys d'Arles. És conegut amb els 35 noms de *Montalbà de l'Església*, o de *Paracolls o dels Banys* (*Gran Enc. Cat.*, s.v.)¹

Amb referència al castell d'aquest lloc hom diria el *castell de Montdony* o de *Montalbà* (Alart, *Not. Hist. Comm. Rouss.*, II, 137) i Ponsich (p. 75) dóna la 40 documentació pertinent sota «Montdony i Montalbà» (s.v. Els Banys d'Arles). El castell de *Monte donno*, -*Domno*, -*don* apareix en docs. de 1020, 1070, 1088, 1091, 1119, 1237, i en un escrit de 1241 es donen dos noms: «castrum de *Montedon* et castrum de *Montealbano*»; després *castrum de Montealbano* 1307; en el cens de 1359 es grafia *Muntalba* (*CoDoACA* XII, 122), i *Mont alba* 1395 (Alart, *Doc. Geogr. Hist.*, 26); *Montalba de Paracols* 1628 (Ponsich 75).

(b) Municipi del Rosselló, al límit amb el Fenolledès, 50 i històricament part d'aquesta regió; és de parla de transició cap a l'occità.

Ponsich (p. 173) ens dóna: *Montealbo* 955; *castrum de Monte Albani* 1118; *castrum de Munt Alba* 1130; *alode de Montealbano* 1173; *F. de Montealbano* 1339; 55 *Mont Alba* 1395, etc.

(c) Nom d'un poble antic en el terme de Vilagrassa